

Lainsäädäntöneuvos Timo Annala

11.6.2026

Eduskunnan suuri valiokunta

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.) (U 33/2026 vp).

Suuri valiokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.). Valtiovarainministeriö lausuu asiasta verotuksen osalta seuraavaa.

Työsuhteoptioiden verotus

Asetusehdotuksessa annettaisiin EU Inc. -yhtiöille mahdollisuus laatia EU:n työntekijöiden osakeoptio-ohjelma (EU-ESO), jonka nojalla ne voivat laskea liikkeeseen optio-oikeuksia kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä, kuten EU Inc. -yhtiön ja sen tytäryhtiöiden työntekijöille ja hallituksen jäsenille. Tällaisten optio-oikeuksien haltijat voisivat käyttää oikeuttaan hankkia EU Inc. -yhtiön osakkeita sen jälkeen, kun pakollinen karenssiaika, jonka yhtiökokous määrittää ohjelmaa laatiessaan, on päättynyt. Osakeoptio-ohjelmasta säädettäisiin asetusehdotuksen 78 artiklassa.

Asetusehdotuksen 79 artiklassa säädettäisiin 78 artiklassa tarkoitettujen työsuhteoptioiden verotuksesta. Ehdotuksen mukaan kyseisten työsuhteoptioiden perusteella kertyvä tulo verotettaisiin vasta silloin, kun optio-oikeutta käyttämällä hankitut osakkeet luovutetaan. Lisäksi artiklassa säädettäisiin verottavan tulon laskennasta siten, että verotettavaa tuloa olisi osakkeiden luovutushetken käyvän markkina-arvon ja niiden hankintahinnan välinen erotus. Artiklan mukaan tuloa verotettaisiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi artiklassa säädettäisiin siitä, että 78 artiklassa tarkoitettujen työsuhteoptioiden verotuksen tulisi kuitenkin olla vähintään yhtä edullisessa asemassa kuin vastaavat muut kansallisen lainsäädännön mukaiset työsuhteoptiojärjestelyt tai niihin rinnastettavat välineet.

Asetusehdotuksessa siten harmonisoidtaisiin luonnollisten henkilöiden tietyn tulon verotusajankohta sekä verotettavan tulon laskenta. Asiassa tulee huomioida se, että luonnollisten henkilöiden tuloverotus kuuluu jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan eikä siitä ole säädetty poikkeuksia.

Asetusehdotus tarkoittaisi muutosta Suomen nykyiseen työsuhdeoptioiden verotusjärjestelmään asetusehdotuksen 78 artiklassa tarkoitettujen optioiden kohdalla. Tällä hetkellä työsuhdeoptioiden perusteella saatuja tuloja verotetaan Suomessa ansiotulona sillä hetkellä, kun työntekijä käyttää työsuhdeoption. Työsuhdeoptiota katsotaan käytettävän, kun verovelvollinen saa tai hankkii sen kohteena olevat osakkeet tai osuudet taikka luovuttaa työsuhdeoption. Edun arvoksi katsotaan osakkeen tai osuuden käypä arvo sillä hetkellä, kun työsuhdeoptiota käytetään, vähennettynä verovelvollisen osakkeesta tai osuudesta ja työsuhdeoptiosta yhteensä maksamalla hinnalla. Jos etu käytetään luovuttamalla työsuhdeoptio, edun arvoksi katsotaan työsuhdeoption luovutushinta vähennettynä luovuttajan maksamalla hinnalla. Kun työsuhdeoptiolla merkityt osakkeet myydään, osakkeen omistusaikana tapahtunut arvonnousu verotetaan luovutusvoittona. Näin ollen Suomen nykyisessä järjestelmässä työsuhdeoption perusteella saatu etu verotetaan ansiotulona optioiden käyttöhetkellä ja osakkeen omistusaikana tapahtunut arvonnousu pääomatulona osakkeet myytäessä.

Oikeusperusta ja toissijaisuusperiaate

Asetusehdotuksen ainoana oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla. Kyseisen artiklan nojalla neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

Artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi. Artiklan 2 kohdan mukaan mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta veroja, henkilöiden vapaata liikkuvuutta eikä työntekijöiden oikeuksia tai etuja koskeviin säännöksiin tai määräyksiin. Artiklan 2 kohdassa on siten nimenomaisesti säädetty, että sitä ei sovelleta veroja koskeviin säännöksiin tai määräyksiin.

Verotuksen osalta ehdotettua oikeusperustaa on asetuserustuksessa myös perusteltu todella niukasti. Komissio on katsonut, että vaikka ehdotuksessa käsitellään myös työsuhdeoptioiden (EU Employee Stock Option, EU-ESO) verotukseen sekä työntekijöiden osallistumiseen liittyviä näkökohtia, näillä säännöksillä ei pyritä verotuksen tai työntekijöiden oikeuksien yhdenmukaistamiseen. Komissio vaikuttaa siis katsovan, nämä säännökset ovat ainoastaan ehdotuksen päätavoitteen toteuttamista tukevia toimenpiteitä ja hyväksyttävissä SEUT 114 artiklan nojalla ehdotuksen liitännäisinä osina.

Asetusehdotuksen 79 artikla sisältää kuitenkin ehdotukset luonnollisten henkilöiden tietyn tulon verotusajankohdan sekä verotettavan tulon laskennan harmonisoimiseksi. Molemmissa olisi kyse keskeisistä osista verosta säätämisen kokonaisuudessa. Näin ollen ehdotetussa 79 artiklassa olisi kyse verotusta koskevasta sääntelystä, jolloin SEUT 114 artiklaan perustuva oikeusperusta ei

olisi riittävä. Verotuksen osalta oikea oikeusperusta olisi SEUT 115 artikla, joka edellyttää neuvostossa jäsenvaltioiden yksimielistä päätöksentekoa.

Henkilöverotusta koskevien ehdotusten osalta myös toissijaisuusperiaatteen edellytysten täyttymistä tulisi vielä arvioida, mikäli ehdotus etenee verotusta koskevilta osin.

Vaikutuksia

Koska asetusehdotuksen 79 artiklan mukaisessa työsuhdeoptioiden verotuksessa olisi kyse muutoksesta Suomen nykyiseen verojärjestelmään, ehdotuksella olisi myös taloudellisia vaikutuksia Suomelle. Jos työsuhdeoptioiden verotusajankohta siirrettäisiin osakkeiden myyntivuoden verotukseen, siitä seuraisi välittömiä verotulomenetyksiä tuleville vuosille. Verot kertyisivät sitä mukaa, kuin osakkeita myöhemmin luovutettaisiin.

Vaikutuksia on kuitenkin hyvin vaikea arvioida, koska se riippuisi siitä, miten paljon uusia EU-osakeyhtiöitä ja työsuhdeoptiojärjestelyjä otettaisiin käyttöön ja miten laajasti muutos vaikuttaisi Suomen järjestelmään. Hallitus on linjannut kevään 2026 kehysriihessä, että työsuhdeoptioiden verotuksen ajankohta muutetaan työsuhdeoption käytöstä kohde-etuuden luovutushetkeen listaamattomien yhtiöiden osakkeiden osalta.

Suhde verorekisteröinteihin

Asetusehdotuksen 20 artiklan mukaan käyttöön otettaisiin niin sanottu yhden kerran periaate, jota sovellettaessa yritystiedot, jotka on kerran rekisteröity kaupparekisteriin, olisivat muun muassa asianomaisten veroviranomaisten, kuten arvonlisäveroa (alv) koskevan rekisterin ylläpitäjän, käytettävissä ilman erillisiä hakemuksia kyseisille viranomaisille. EU-osakeyhtiön olisi saatava mahdollinen verotunniste ja alv-tunniste sähköisesti ja viipymättä. Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voisivat vaatia EU-osakeyhtiöiltä lisätietoja vain, jos niitä ei ole saatavissa muualta ja jos tiedot olisivat ehdottoman välttämättömiä alv-tunnisteen myöntämiseksi. EU-osakeyhtiötä koskevat tiedot tulisi toimittaa myös tosiasiallisia edunsaajia koskevan rekisterin ylläpitäjälle, joka Suomessa on Patentti- ja rekisterihallitus.

Asetusehdotuksen suhde verorekisteröintejä, kuten alv-rekisteröintiä, koskevaan sääntelyyn jää avoimeksi. Suomea sitovat unionin yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY eli arvonlisäverodirektiivin säännökset, jotka on pantu täytäntöön arvonlisäverolailla (1501/1993). Arvonlisäverodirektiivissä säädetään jäsenvaltioita sitovasti veropohjasta ja sovellettavista verokannoista. Arvonlisäverodirektiivissä säädetään lisäksi muun muassa siitä, kuka on verovelvollinen, milloin velvollisuus ilmoittautua alv-rekisteriin syntyy ja millä edellytyksillä alv-tunniste myönnetään. Alv-rekisteriin pääsy edellyttää kaikilta toimijoilta verollisen liiketoiminnan

harjoittamista, ja alv-tunnisteen antaa kansallinen veroviranomainen, Suomessa Verohallinto.

Asetusehdotuksen mukaisiin verorekisteröinteihin, kuten arvonlisäverorekisteröintiin, liittyviä yksityiskohtia tulee selvittää jatkoneuvotteluiden aikana tarkemmin. Ehdotetun sääntelyn yhdenmukaisuus arvonlisäverodirektiivin sääntelyn kanssa tulisi myös muutoin varmistaa.